

BİR KERE EMMEKLE SÜT ANNELİĞİ VEYA KARDEŞLİĞİ KURULUR MU?

Selamünaleyküm. Hocam bir kadının süt anne olabilmesi için bir çocuğa bir damla dahi sütünden vermiş olmakla süt anne olur mu? Misal, bana bir damla süt vermiş o kadının kızı ile evlenemez miyim?

Cevap: Süt ile haram kılınanlar *"Sizi emzirmiş olan sütannelerinizi"* ve nineleriniz. Sütanne, kişiyi emziren kadın yahut bu kadının neseb veya sütanneleri, neneleridir. Bunların hepsi, emene haramdır

"Süt kızkardeşleriniz." Yorumculara göre süt emzirenlere anne, beraber emenlere kardeş denilmesi, nesep hükümlerinin bunlarda da geçerli olduğunu gösterir. Buna göre sütanneler, sütkardeşler bulununca sütbabalar, sütkızlar, süt halalar, süt teyzeler, sütkardeş kızları da var demektir. Böylece süt yüzünden haram olanlar da kıyas yoluyla yedi olur, fakat Kur'ân-ı Kerîm'de yalnız ikisinin anılmasıyla yetinilmiştir. Nitekim Hz. Peygamber (s.a.v.): *"Doğum dolayısıyla haram olanlar, emzirme ile de haram olur."* buyurmuştur (Buhârî, Nikâh, 20, 27; Müslim, Radâ', bâb: 1, hadîs: 2).

Fakat Kur'ân'da açıkça belirtilmeyen konularda akıl yürütmelerle yasaklar koymak, Kur'ân'ın buyruğuna aykırıdır. Kur'ân'da sadece sütanne ile süt kardeş anıldığına, süt babadan, süt amcadan söz edilmediğine göre işi çekip uzatmanın, ilave yasaklarla dini daraltmanın bir anlamı yoktur. Mantıklı da değildir. Süt veren kadının, emen üzerinde bir etkisi vardır ama kocasının emen çocukta ne etkisi ve hakkı olabilir ki? Kadının kocasını, emen çocuğun süt babası durumuna geçirip bunlar arasında evlenme yasağı koymak, Allah'ın koymadığı yasağı dine sokmaktır. Kur'ân-ı Kerîm'de emzirmenin miktarı belirtilmemiştir. Genel söylendiğine göre bir kere emmek dahi süt hükmünü geçerli kılar. Saîd ibnu'l-Müseyyib, Urve ibnu'z-Zubeyr, Ebû Hanîfe ve Mâlik bu görüştedirler. Fakat İmâm Şafîi'ye göre haram olmak için en az beş kere emmek lâzımdır. Şafîi, bu hükmünü şu hadîslere dayandırıyor: *"Bir kere, iki kere emmek haram kılmaz."* (Müslim, Radâ', bâb 5, hadîs: 17)

"Ummu'l-Fadl anlatıyor: Peygamber (s.a.v.) benim evimde iken bir köylü içeri girdi: "– Ey Allah'ın peygamberi, dedi, benim bir karım vardı, üzerine bir kadın daha aldım. İlk karım, yeni karımı bir veya iki kere emzirdiğini sanıyor. Allah'ın Peygamberi: "– Bir yahut iki kere emmek, haram kılmaz, dedi." (Müslim, Radâ', bâb 5, hadîs: 18; Nesâî, Nikâh, 51; Dârimî, Nikâh, 49) Hz. Ayşe de şöyle demiştir:

"Kur'ân'da indirilen âyete göre, bilinen on emme haram kılardı. Sonra bunlar, beş bilinen emmeye değiştirildi. Allah'ın Resulü (s.a.v.) vefat ettiği zaman Kur'ân'da bu beş bilinen emme

okunurdu."

(Müslim, Radâ', bâb 6, hadîs: 24-25; Muvatta' Radâ'. 18)

İşte İmâm Şafiî, bu hadîslere dayanarak bir iki kere emmenin haram kılmayacağını, özellikle son hadîse dayanarak da en az beş kere emmenin, süt hükmünü geçerli kılacağını söylemiştir.

Fakat son hadîsin doğruluğunu kabul edersek, Hz. Peygamber (s.a.v.)'in vefatından sonra Kur'ân-ı Kerîm'in değiştirilmiş olduğu sorunu ortaya çıkar. Zira burada *"Kur'ân'da ancak on kere emmenin haram kılacağı hakkında âyet indirildi. Hz. Peygamber (s.a.v.) vefat ettiği sırada beş kere emmenin haram kılacağı hakkındaki âyet, Kur'ân'da okunurdu"*

(Muvatta', 2/45) deniyor.

Şimdi Kur'ân'da ne on kere, ne de beş kere emmenin haram kılacağına dair bir âyet bulunmadığına göre, demek ki bu âyetlerin lafzı ortadan kaldırılmıştır. Hele Hz. Peygamber'in vefatından sonra bir âyetin lafzını veya hükmünü ortadan kaldırmak, kimsenin haddi değildir. Eğer bu doğru olsa, Hz. Peygamberden sonra Kur'ân'ın değişikliğe uğradığı ortaya çıkar. O halde bu rivayet kabul edilebilir nitelikte değildir. İmâm-ı Mâlik bu hadîse göre amel edilemeyeceğini söylemiştir. İmâm Ebû Hanîfe de tahrîm âyetinin, tek kişi haberiyle özelleştirilemeyeceğini belirtmiştir (Tefsûru Âyâtî'l-ahkâm. 2/66. Mısır. 1349). Bu iddia, Kur'ân-ı Kerîm'in korunacağını ifade eden (Hicr: 9) âyete aykırıdır. O halde Şafiî'nin bu delili tutarsızdır. Ebû Hanîfe'nin dediği gibi bir kere emmek dahi haram kılar. Nitekim bir kere emmek ile de harâmlığın geçerli olacağına dair hadîs vardır. Saîd ibnu'l-Müseyyib, iki yaş içerisinde bir katre dahi emmenin, süt hükmünü geçerli kılacağını söylemiştir (Muvatta', 2/43).